

PERŽVALGA.

— Vilniaus general-gubernatorius prisakė visiems Vilniaus namų savininkams pakabinti prie durų sąrašą kiek yra name gyventojų ir kaip jie vadinasi. Apart to kiekvienas kiemas ir kampas turi būti apšviestas žiburiais. Neišpildanti to bus baudžiami 3 mėnesiais kalėjimo arba 500 rub. baudos.

— Gardino gub., m. Drogišine tula krautuvinkė, Gordon, nubausta 300 rub. baudos už nuožvilgį slaptame pardavinėjime šaudyklių ir revolverių.

— Peterburgo grado-načalnikas Kleigels tapo iškeltas ant Kijavo general-gubernatoriaus. Jis budamas Peterburge labai apsipazino su lietuvių reikalais, nes tenykštės lietuvių d-stės tik su jo pavelijimu galėdavo kelti savo vakarus ir atspaudinti afšas bei programus, kuriuos vieną dieną pavelydavo atspausti lietuviškai, kitą dieną užgindavo. („S. Z. S.”).

— Ministras Vidaus Dalykų uždraudė išleisti latvišką laikraštį „Decnas Lappa”, ant 8 mėnesių. — Sunkumą despotizmo rezežių jau pradeda ragauti ir mus broliai, latviai. („Głos”)

— Snorgoniuose (Vilniaus gub.) tulas agentėlis prikabino keliauti į Ameriką apie 40 vietinių gyventojų, kuriuos davedęs iki rubežiaus pasislėpė, palikdamas lengvatikius ant parubežės sargų valės. Kalti patys žmonės, kurie įtiki įvairiems valkunams. („G. Sv.”)

— M. Komiškių (Chomsk), Gardino g. ištraukta iš upės Esioltės kanuolė, kuri paeina iš laikų Zygmunto III ir turi parašą: „Sigismundus III Dei gra: Rea Polo: mag. Dua Lithv. 1631”. Sveria kanuolė 16 pudų (256 kilogramus).

— „Oguiwo” Nr. 2-3; pa-
talpino korespondenciją iš

Amerikos, po parašu „Antanas”. Tai yra perdirbtas iš „Dirvos-Zinyno” Nr. 8 straipsnis apie išauklėjimą ateinančios kartos ir kuris gėdą daro ne tik pačiam autoriui, bet ir visai lietuviškai rašliavai. Kam autorius dar užsimanė su savo purvais supažindinti svetimtąčius, tai nežinia. Jis, kaip ir visi kunigai, nenori tam įtikėti, jog apšmeizimas prakilniųjų lietuvių ir iškėlimas iš dumblų kunigų greit pertikrina ir svetimtąčius apie tikrą dalykų stovį, kurie vietoj talpinti — pradeda tokiais straipsniais lopyti „gurbus”, kaip kad net „Krajuš” pradėjo daryti.

— Prabėgęs sausio mėnuo atsizymėjo Amerikos lietuvių istorijoje, kaip dviems biurioms kunigų judošystėms: Pittsburgė ir Elizabeth, N. J., kur kun. Žindzius, panašiai Pittsburgo Sutkaičiui, išlavė policijai 3 savo parapijonus, kaipo anarkistus. Tais anarkistais esą: Petras Rutelionis, Dom. Bočkuz ir Jonas Špokauckas. — Kas tēmija į kunigų pasiėlgimus, tai mato jog paskutiniaisiais laikais jie karštai griebiasi denunciacijų, kaip Lietuvoj teip ir Amerikoj. Pagaliaus jie savo mierių ir neslepia. „Ž-gžlė” Nr. 52 sako: „Jeigu matysime kas mūsų reikalams kenkia — ne tylėsime”... Numetė panteoros avinėlių kailius ir pasirodė visamsvietui kuomi esą! Bet tas išsivilkimas jau yra pervėlai.

— „Aušros” draugystė išlavė savo atskaitas, kurios tapo pagarsintos per „Lietuvos” Nr. 3. Nuo susiorganizavimo „Aušros” (1901m.) iki šiam laikui į mokslaeivių fondą įplaukė iš viso \$808,82. Išleista: Stipendijoms besimokinančių \$421,24. Atspaudimas „Aušros” konstitucijų \$13,00. Smulkesni išdavimai \$7,00. Viso išleista \$441,24. Izde pasilieka 1904 m. \$367,58. — „Aušra” tuotarpu duoda ke-

turiems stipendijantams stipendijas ir dviems — pašalpas.

— New Haven, Ct. susitvėrė kuopa S.L.A. ir lietuviška D. L. K. Vitauto d-stė. Teipgi p. Jakavyčia paaukavo d-stės naudai fonografą, kurį šleidžia ant lioterijos. Tikietas 25 c. Atsišaukt prie: K. W. Blazaitis, 255 Wallace str., N. H. C.

— Iš Elizabeth, N. J. tula lietuvių kuopelė paduoda užmanymą, ar negalima butų susivienijus lietuviškoms d-stėms išimti p. A. J. Vištali, kurs randasi Argentinos marinyčios ligonbutyj.

— Dichson City, Pa. susitvėrė lietuvių neprigulmingas kliubas, prie kurio įtaisė ir knygyną.

— Iš Plymouth, Pa. kun. Žilinskas išsikelia į So. Bostoną, kame nusisamdė sau naujai pabudavotą bažnyčią (lietuvišką), ant 1 metų. Kas užims jo vietą Plymouth'e — nežinia, kadangi tuotarpu yra net trys kandidatai: kun. Matulaitis, kun. Kuras ir kun. Servetka.

Isz Lietuvos.

Pikeliai, Kauno gub.

Nepasergėti vagis įsilaužė naktyje į Pikelių bažnyčią ir paglemžė daiktų bažnytinių vertės 300 rub.

Telšių Pliumpis.

Mazeikiai, Kauno gub.

Mazeikiuose, kurių geležinkelio stotj gudų netikusi valdžia iš Mazeikių praminė vardu Muravjovo „Koriko” stato gražią katalikišką bažnyčią. Ikšioliai tiktai stačiatikių cerkvė riogsojo. *Telšių Pliumpis.*

Liepojus, Kuršo gub.

Seminarijose, kartais klierikai išmoksta ne visai gerų daigtų. Liepojaus klebonas paėmė vargingų tėvų vaiką, Juozą Bakštį ir pramokinęs patalpino į Saratavo katalikų semi-

nariją. Šimet per vakacijas, jaunas klierikas, pas kleboną bevišė lamas pašlavė nuo jo dikė ai pinigų ir pabėgo. Negana to, dar nukako pas lenkimų kleboną, ir nuo jo pavogė 250 rublių. Tą apvogęs atsilankė pas Plungės kleboną ir šion jau paglemžė pinigų labai daug, kad klebonas nerės iš kailio idant surasti vagį, bet buvo veltu.

Į seminariją Bakštis nebe-pagrįžo; menama jog paspruko į Ameriką.

Telšių Pliumpis.

Dusėtos, Zarasų pav.

Kauno gub.

Mūsų kampelyj smagiai nu-puolus yra tėvynės dvase, teipat kaip ir godojimas savo prigimtos lietuviškos kalbos. Brangi mus kalba yra naikinama laipsniškai iš dviejų pusių: „aristokratijos” ir „demokratijos”, kuriodvi viena per kvailą prisirišimą prie lenkystės išsizadėjo lietuviškai šnekėti, antra per nelemtą įtekme rusškų mokslainių ir kariūmėnės tarnystą teršia tą pačią lietuvišką kalbą su maišymais maskolškų žodžių. Apie prasčiokus jau nėra ką šnekėti: tie naikina savo tautystę per neišmanymą, bet apšviestunams tie darbai nedovanotini. Kam mainyt pavardes iš Šuto ant Valavičiaus iš Gegelio ant Gegelevyčiaus? Gėda, gėda, broliai, ir amžina pnieka tiems, kurie budami lietuviais dar vis graibosi už lenkystos skvernų!

Dusėtų miestelyj išgyveno pustrėčių metų Dr. Bukontas ir labai gražų davė dėl visų pavyzdį pats kalbėdamas lietuviškai ir kitus prie to suokdamas. Dabar jis persikėlė į Illukštą, Kuršan. — Lai būva garbė tam vyrui, kurs nors budamas mokytu žmogumi nesidrovėjo sėbrauti su prasčiokėliais ir stengės įkvėpti jiems meilę prigimtos kalbos!

S.....lis.

Gruzdžiai, Kauno gub.

Kaip Gruzdžių teip ir Joniškės parapijų kunigai per išpažintį klausinėja žmonių: kas skaito lietuviškas knygas ir bene pasakoja kas ko-nors ko apie poną Dievą. Daugelis atsiranda tokių neišmanėlių, kurie gauda tokias žinias ir bėga pas nuodėmklausį, kur vietoj pasakoti savo nuodėmes denuncijavoja artymą. Jau kiek blogo iš to paeina, tai nebėra ką ir sakyti; stebėtis tik reikia dušių vadovų pasielgimams kurie ausingą išpažintį pavertė į slaptos policijos biurą arba inkvizicijos tribunolą.

*Siauliskis.***Laiszkai isz Argentinos.**

Rašo A. J. Vištalius.

(Tąsa.)

Nenorekit staiga nieko pabudavot: ant didesnių ir stambesnių dalykų, reikia ir ilgesnio laiko, padirbimbi. Nė viena mekina (mašina), nė vėjinė nė vandeninė, nė garinė, neišdygo viena nakčia ir neužaugo viena diena, — kaip grybas: nė vienas medis ilgai patenkas ir didelis, kaip a. p. mūsų ązuolas, turintis 30 pėdų aplinkui neužaugo vienais metais nė viename amžije. Ar galime norėti, kad mūsų giminė marinama ir draskoma per ilgus amžius į keletą metų atsigriebtų ir susiliejus vėl į vieną brolišką Lietuvą — nutuktų ir pergalėtų savo nutukusius prispaudėjus ir marintojus, kuriems tarnauja didesnė pusė tos apmirusios giminės?! Beprotystė būtų teip mislyti ir norėti to — negalimo daigto... Pazvelgkim ant kitų giminų, kurios dirbo ir veikė dėl atbudavojimo savo giminystės triobų. Graikai 700 metų nešiojo turkišką jungą ant savo sprando ir tik po 52 ar trijų pasikėlimų atgavo vieną dalį pragaišintos žemės. Čekai arba Buomai jau suvirš 50 metų kaip

kovoja už savo liuosybę, o dar neatgavo jos, ners jau labai daug išlaimėjo. Minėti lenkų čia nemislyju, bet porą žodžių pasakysiu. Lenkai pasidavę 1772 m. susiprato negerai padarę į 20 metų, ir vėliaus bandė atpirkti savo tėvynę kraujais maziukų (muzikų), ant kurių sprando užsizergę jodė, ir kaip galvijus ant skerdynės varė. Bet tuomet jiems išliuosuoti nepasisekė. Paskui lukterėję 30 metų, nerimaudami, padarė antrą skerdynę, — pradėjo maištą su 100,000 kareivių, baigė su 23,000. Ar ne aišku tas yra, kaip ant delno, jog tos skerdynės buvo beveik tyčia surengtos, ant išteriojimo mūsų giminės kraujo sąnarių lietuviškai, lenkiškai ir ruseniškai kalbančių, nėra Lenkijos, Maziurijos ir Rusebijos ar Rutenijos gyventojai yra lietuviško kraujo sąnariai tik amžiais išsigentine? Kad jie susideda ir susimaišo iš Lietuvių, Prusų, Gierulių, Sarmatų, Hyperborėjų, tai vistiek, bet jie yra iš vienos giminės, ką atliudija jų pavardės.... Męs negalim norėt greičiau atgaut to, kas mums priguli, negu čekai, lenkai ir kitos giminės, nešančios jungus nevalios. Iš tikrųjų gi, tiesą sakant, Lietuva po rusų valdžia sudružėjo, kaip tautiškai, teip ir skaitliumi gyventojų, ko po lenkų valdžia negalima buvo tikėtis. Valdant Aleksandriui II-amjam, žmonės ne tik ką išsiliuosavo iš po verguvės lenkiškųjų staubunų, bet dar pagilino amžį pusės mūsų giminės Augštojoj (Augustavo) gubernijoje, kuri jau buvo pas kirta ant ištrėmimo arba išskerdimo už nuodėmes mūsų sentėvių...

Žinau ką Aleksandras II-sis dėl mus padarė, žinau ir ką lenkai nori padaryti, o tai galima patėmyti iš jų laikraščių ir iš burnų pačių prakilniųjų lenkų. Todėl gi sakau: atiduokim lenkams kas yra len-

kų, bet laikykim sav stipriai kas yra mūsų: eisim su jais drauge, kaip matysim kad jie nenori mus suėst, ir neapleisime mūsų žemės nė sprindžio. Aš nepripažįstu Savalkų arba Suvalkų gubernijos: dėl manęs ji yra ir bus Augštoja gubernija, tiesiai Lietuvai priklausanči iki „Wysoko Mazowiecko“. Tą pat pripažįsta ir lenkai Galicijos.

(Toliaus bus.)

**Politiszkos žinios.
Suvienytos Valstijos.**

Nežiurint į tvirtinimą laikraščių, butent jog Suv. Valstijos laikysėsi visai nuošaliai ginčiuje Maskolijos su Japonija, pasielgimai-gi vienok rodo kiteip. Amerikonai beveik atvirai remia Japoniją ir labai geidžia kad karėje su Maskolija ji gautų pergalę. Pasiremdami ant to fakto, jog įvedimo civilizacijos į Japoniją priklauso amerikoniui Perry, jie sako, turį daugiau tiesų tē negu kita kokia šalis. Apart to amerikoniū susibendravę su japonais viliasi gerai pastatyse savo vertelgystę ir įtekmę visoje Azijoje, tuomtarpu įsigriebusi tē Maskolija, uždarytų amerikonių įtekmę duris po pat nose.—Prietikiuose Panamos amerikoniū išitaria biskį griežčiau ir geriau formuluoja savo žingsnius negu Japonijos linkui. Jie sako, jeigu Kolumbija drēs atakuoti jų kariumenę, amerikoniū turēs kautiesi iki to laik kol dryžai-žvaigždėtas veliukas plavesuosės Bogotoje, ir kurs veliukas pasitiksēs tē paskutiniu, tas nenusileisēs žemyn niekados, nežiurint ką saktų europiečiai arba kiti amerikonių nedraugai.—Senatorius Morganas pakėlė nemažą truksmą įnešdamas į senatą billą pripažindamas Panamos nepriegulmystę (pirmaus jis tam priešinosi) ir patardamas šėip sudavadyti dalykus: išmokėti \$10,000,000

Panamai už pavelyjimą kasti perkasa, \$15,000,000 Kolumbijai atlyginimo arba sątaikų, \$40,000,000 prancuzų Panamos perkaso kompanijai nupirkimui tosios visas tē įtaisytas prierangas dėl kasimo ir assignavoti \$10,000,000 ant pradėjimo darbo perkasui. Nežiurint į tokį originališką (įdomų) įnešimą, daugelis vienok jam pritaria, ir kas-žin ar tik ant galų galo neprieis prie jo uztvirtinimo.—Prez. Rooseveltas tvirtai tikisi buti vėl išrinktu ant prezidento, kadan-gi ant ateinančių rinkimų republikonai beveik visų pietinių valstijų neturi savo kandidatų kitų apart Roosevelto, o New Yorkas su nekurioms valstijomis, nedaug ką išloš, nes turi kandidatų net per daug, kas žinoma dabartiniam prezidentui labai tas paranku: keliems šunims pjaunanties geriaus nuo jų kaulas paglemžt. Demokratai-gi dar nežino ką pastatyti kandidatū. — Suvienytos Valstijos išgavo nuo Kinų parašą ant pirklystės traktato, kuriuom Kinai atidaro Mandziurijoje dvi prieplaukas, dėl amerikonių lygiai su kitoms viešpatystėms.

Maskolija.

Sulyg paskutiniū pranešimais Maskolijos politiką laukia Mandziurijoje nemažas smugis. Tas smugis ne iš keno daugiau pusės, kaip iš tų „apdriskėlių“, — kaip Maskolija juos vadina—gentės Hun-Huzų, kurių judėjimas paskutiniu laiku ne ant juokų Maskoliją nugązdino. Tuom labiaus, kad užpakalyj „apdriskėlių“ stovi „europizuotas“ Yoan-Shih-Kai su 40,000 gerai organizuotos armijos ir kursto juos abėla kiniečių, ant Maskolijos nepikanta. Jeigu prie to pridėsim įsikišimą Anglijos į Rytinės Azijos dalykų bėgi, tai bus labai susprastina dėlko caras kas syk eina lipšyn Japonijos linkui ir tvirtina, jog

Maskolija neturėjusi jokių blogų mierių siųsdama savo kareiviją į Port Arthurą, ir kad apie karą nebuvo ir mislies. Pasiremdamas pats ant savo užtikrinimų, caras, sako, jog su Japonija mislyjas viską gražiai užbaigti. Suprantama, kad Japonija tokiems prizadams įtikėti nenori ir reikalauja kategoriško atsakymo ar mislyja Maskolija atsitraukt iš Korejos, ar ne? Ikšiol Maskolija tokio atsakymo dar nedavė. — „Reformas“, kas link valsčionių savvaldystės jautapo apdirbtos. Nors tuli, mažumu užsiganėdinanti liberalai turi viltį jog jos atnešę šioki-toki pagerinimą dėl gyventojų, bet iš tikrųjų tai taip nėra. Ypačingai lietuviai iš to nieko sau nepasinaudos. Pati valdžia tą gerai žino, jog tas yra tikrai vidurinė diplomatija arba viliojimas ir muilinimas akių pavaldiniams. Vienas daigtas tose reformose tai yra neblogas, — užgynimas kankinimo ilgais darbais darbininkų per „kulakus“ — kapitalistus ir įvedimas parėdymo materiališko atlyginimo sužeistiems dirbtuvėse. Tas, vienok negalima priskaityti prie plataus reiškinio reformų, bet prie nuošalinio valdžios įsikišimo į laužymą žmogiškų tiesų per didžturčius.

Serbija.

Antrąsyk laikraščiai rašo, jog karalius Petras butinai rengiasi apieisti sostą, ir ketina pavesti viešpatystėms paskirti jo įpėdinį. Tokiu budu susidurimas tarpe dviejų partijų neišvengtinai, kadan-gi busiantis įpėdinis tada tikrai gaus sostą, kada prizadės nubausti užmušėjus Aleksandro Obrenovičiaus, o įvykus tokioms apy-stovoms Karageorgevičių partija žada prisidėti prie Macedonijos pakilinių ir atkeršyti ne vien priešingai partijai, bet ir europiečių reikalams.

Vokietija.

Susivaziavimas reichstago nusprendė išsiųsti dalį mari-nyčios kareivių, į sukilusias hottentotų provincijas, piet-vakarinėje Aprikoje. Gentė hereros beveik abelūną padarė sukilimą, suokdama ir kitus tenykščius gyventojus prie to. Jie ne vien imasi su kareiviais, bet taip gi degina ir žudo vo-kiečius kolionistus.

Dalis darbu.

¶ ST. LOUIS, ILL. Sustrai-kavo apie 1000 važnyčių, rei-kaudami nuo graborių ir ve-zimninkų pakėlimo algos iki \$12,60 ant savaitės ir pripazi-nimo unijos. Ikišiol laik jie gaudavo tik \$11,00 per nedelę.

¶ HAZLETON, PA. G. L. Duplan šilkų audinyčia pas-kyrė savo atstovus į tarpinin-kystės sudą su straikieriais. Menama trumpame laike strai-ka užsibaigsiant.

¶ SHAMOKIN, PA. Kastynė artį Green Ridge apreiškė, jog 1 vasario pradės darbą, kame apie 1000 anglekasių taps pri-imta. 3 mėnesius ta vieta bu-vo uždaryta.

¶ CHICAGO, ILL. Užsibaigė važnyčių straikas ir sugrįžo vi-si darbininkai į darbą. Nesu-tikimai taps sudavadyti per sątaikos sudą į kuri abi pusės išrinko po 5 sąnarius.

— Darbininkai liejinyčių sutiko ant sumažintos algos ir grįžo prie darbo. 2500 dar-bininkų sumažinta alga.

¶ JOHNSTOWN, PA. 17 sau-sio straikieriai susimušė su kompanijos parkviestais karei-iviais, kur kovoje krito iš abie-jų pusių 5 žmonės — 2 karei-iviai ir 3 straikieriai. Arešta-vojo apie 40 straikuojančių darbininkų.

BLOOMINGTON, ILL. Strai-kieriai gatvekarų nusamdė automobilius su kuriais vežio-ja gyventojos, už tą pačią pre-kę kaip ir gatvekarai. Tokiu budu jie mislyja priversti kom-

panijas prie išpildymo jų rei-kaavimų.

Isz Amerikos.

P o n e l a i m e i r ž y d o v a i k a s p r o t i n g a s .

Chicago, Ill., miesto roda uždare beveik visus teat-rus ir keletą bažnyčių, reika-laudama, kad visi tie trobėsiai būtų įtaisyti atsakančiai nau-jausiems architektūros (buda-vonės) reikalavimams. Apart to kiekvienas savininkas turės sudėti po \$25,000 užstato (kau-cijos), kad jo namas yra geras. — Reikėjo tas tada padaryti, kol dar nebuvo liepsnos prari-jė tokios minios žmonių.

S t u d e n t a i n o r i n u p r a s t n u o v a l g i o .

Missouri universiteto stu-dentai pareikalavo idant jiems teduotų tik du syk per dieną valgyt. Apytuščiais pilvais lengviaus esą mokintis. Naba-gai negali savęs suvaldyti: juk galima 5 syk valgyti ir neper-sivalgyt.

S u a n g e n e j u o k a i .

Altona, Pa., tulas geležin-kelio važnyčia rado sušalusį kamuolį gyvačių (angių) ir pasiėmęs juokaudamas parsie-nešė namo. Paskiaus numetęs žemėn užmiršo apie jas, kurios atšilę išsisprietė po aslą ir įgilo 4 ypatas.

A n t p u o l e f a r m a ž u i k i a i .

Somerville, N. J. antpuolė mėliai (gaujos) zuikių ant far-mos J. Duke ir nevien apgrau-zė visus sodne medžius, bet pradėjo lįst ir į grinčią. Ka-dan-gi šaudyti zuikiai dabar užginta, tai farmeris turėjo tam tyčia išsiprašyti nuo val-džios pavelijimą apsiginti nuo antpuolikų.

P i r k l y s t e j u o d a i s i a i s .

Montgomery, Ala., tulas didžturtis S. Tyson tapė pri-tvertas pirkliaujant juodaisiais ir nubaustas teismo užsimokėti \$1,000 baudos. — Ar tai toki

„liuosybės šalis“, kur galima pirkti žmogų ir parduoti?!

I š k i j o t v a n a i .

Pittsburg, Pa. ir kitose Penn-sylvanijos aplinkynėse iškilo tvanai, kurie taip pergandino gyventojus, kad artymieji prie upių išsikraustė iš gyve-nimų bijodami buti nuneštais. Upės Alleghany, Monongahela ir Ohio milžiniškai kyla augš-tyn.

N e l a i m e s .

Johnstown, Pa., 21 sausio Cambria Iron Plant darbavie-teje plyšo garinis vamzdis (pi-pe) ir 14 žmonių užmušė, o 25 pavojingai sužeidė.

Tuscaloosa, Ala., 22 sausio siautė smarkus ciklonas, kurs išardė miestelį Moundsville ir užmušė 37 gyventojus.

Pittsburg, Pa., 26 d. sausio kasyklėje Harwick Allegheny Coal Co. plyšus gazams užmu-šė apie 200 žmonių. Kurie dar nebuvo užmušti, tai paskiaus įsimušus vandeniui prigėrė.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Baltimore, Md.

Retai užtinki laikraštį žinią iš mu-sų kolonijos. O medegos rašymui, rodos turėtų būti ga-nėtinai. Teisybė — mes ne-nuveikiam milžiniškų darbų, kaip tai kitose vietose, bet gy-venimas mus tur daug ypaty-bių, vertų pažymėjimo. Kuo-ne visi Baltimorės lietuviai kriaučiai. Jie pasidalinę į dvi puses: šiaupus tilto — ir aną-pus tilto. Šiaupiniai siuva žiponus; darbas jų šlektiškes-nis, geriaus pamokamas, užtai jie žiuri iš augšto ant užne-munčių — kelininių. Pir-mutiniai — aristokratija, ne-tiek pinigiska, kiek protiška. Turėjo jie ir bažnyčią savo pasistatę, neprigulmingą, kuri paskui paio, netekus kunigo ar išvarius jį, — tikrai neži-nau. Daugelis nė į Dievą ne-tiki, į bažnyčią neina, ganėdi-nasi vien karčiama. Demokra-tiškėsnioji pusė į Dievą tiki,

vaikščioja kas nedėl į bažnyčią, keikia šliuptynius ir garbinime Ragučio stengiasi neapsileisti bedieviams. Teip, kad abiejose bažnyčiose yra įtaisytos karčiamos, kur žmonės ištroškę, po maldų, gali pasidrutinti. Beje, neprigulmingoje bažnyčioje dabar nesimeldžia, užtai eina „ferai“, laike kurių, žinoma, visur bažnytinės salės pavirsta į karčiamas. Abelnai, garbinime Ragučio — vargiai kokios nors kolonijos lietuviai gali susilyginti su baltimoriečiais. Baltimorės bravorai labai aukštai stato mūsų brolius, augščiau už visas kitas tautas. Jeigu lietuvis užsimano uždėti karčiamą, tai jam duoda visokių palengvinimus, išperka „laisnius“, duoda kreditą ir globia kaip tikrus savo vaikus. Ir reikia pripažinti, jog sėliu-niškas „biznis“ gana augštai stovi. Grynų lietuviškų-tautiškų karčiamų yra dabar apie 40, — vargiai kur kitur galėtų tiek rasti. Ir žmonės palai-ko „biznį“ su pasišventimu, nesigaili nė savo sveikatos, nė šeimynos labo nė nieko, dėl pakėlimo tautiško „biznio“. Tankiai ir gyvastį savo paaukauja. Po teisybei čia retai atsitinka, kad žmogus savo mirčia numirtų, tankiausiai, — anot čionykščių išsitarimų, — „prigeria“. Senovės žmonės pasakodavo apie šalį žiemiuose, kur žmonės nemiršta tik be kančių pereina į geresnį svieta. Baltimoriečiai, iš dalies, yra atsiekę tą žmonių svajonę. Vaikščioja sav visą gyvenimą, kaip sapne, po šių ašarų prakalnę, o paskui be kančių persineša tiesiog į kitą; teip kaip Elicšius su šyviais nuvažiuoja į anuos pasviečius. Dabar dar nesenei turėjom baliuką — leidom su šyviais į aną svieta vieną prigerelį. Palaidojom gražiai ant pašventintų kapinių, — su kunigo, gero, palaiminimu. Tautiški klausimai pas mus irgi kaip kada pakyla. Jo išsi-

reiškimas yra teip-gi gana savotiškas, bet apie jį pasirupinsiu parašyti kada norint kitą kart.
P. Močkunas.

Waterbury, Conn. Jau nuo seniai čion lietuviai-tautiečiai, kada galėdami parengia prakalbas, kviečia kalbėtojus, idant nors mažai lietuviams parodyti, jog mums reikia pradėti rupintis patiems apie savę. Tokios prakalbos padarė nemažai ant lietuvių įtekmės. Todėl dabar, lietuviai išgirdę, jog bus prakalbos, veik kiekvienas tų skubinas trokšdami nuo kalbėtojų šio to pasimokyti. Matydami tai, ir tinginiai kunigėliai pradėjo parengti prakalbas, nes žino, jog žmonės noriai tų lankosi, ir tenai pradeda žmonėms kalbėti parapijinius reikalus, privedziodami, idant žmonės budavotų daugybę bažnyčių ir užlaikytų kunigus, kurie, buk busę jau netokiais kaip šiadykščiai kunigai, bet stengsęs, idant bažnyčios būtų užrašytos tiktai ant parapijos ir ant savo klebonų. Dėl geresnio supratimo privesiu, čion iš Du-Bois atsilankiusio neprigulmingo klebono, Urbono, prakalbą, kurioje nieko kito nepasakė kaip tiktai ragino žmones, kad rašytusi prie parapijos. Pasi-gyrė, jog mokas net dvi teologijas, butent „rymišką“ ir „iš šv. rašto turįs pilną provą“ but misijonierium; net turįs nuo kokio tų prancuzų arcivyskupo šv. Pranciškaus „relikvijas“ ir anot jo, „visoki, mažiau-į daikteli, dėl įleidimo dušėlės į dangų“ sakė, turįs visokias „svedectvas“, jog yra kunigas. Priminė, idant žmonės imtų „zvičajų“ ir rašytusi prie neprigulmingos parapijos, o kaip daug-daug susirašys tai tada turėsime vyskupą ir tada bus lietuvių „narodas“ išganytas. O kiteip „jei žmonės neprigulės prie neprigulmingų parakvijų tai negalėdami išsimokėti prigulmingiems,

už 10 metų visai pamės parapijas, ir — kas tada bus? ugi gyvuleis pasiliks“. Sakė, jog „Waterburys migta ir nyko nesuprenta, tik atsiranda tamsuna kuri rašinią į guzietas ir urdo parakvijas“. Girdi „pas Dievą dungaus ir piaklos raktai, ir kuri neturi gero zvičajaus, ait ant nobažpštvos tai toki pagal abidvi teologijas neįnies in dungų“. Taigi ir neprigulmingas Urbonas, jau kariauja prieš laikraščius. Tai dar tik pradžia; jeigu toliau įsigyventų tai dar labiaus draustų žmonės nuo skaitymo laikraščių, ir juos persekiotų. Waterbury'o lietuviai, turėjo progą pamatyti antrą Gricių, kuris iš tikrųjų niekuom nesiskiria, bet už tai tautiškas. Pats, čion teip vadinamas vyskupas turėjo įsti į kampą iš gėdos, kada jo parkviestas Urbonas pradėjo žemaitiškai su pusiau lenkišku žargonu kalbėti. Ant prakalbos, dėl blogo oro mažai tų susirinko, vos, galėjo but 70 ypatų, bet ir tie iš prakalbos labai pasipiktino ir eidami namo, vieni sakė, kad kalbėtojas, kunigas, pasivėlino su savo prakalba, nemažiaus kaip ant 500 metų ateit ant svieta, kiti sakė, kad tai ne Waterbury'je jam sakyti prakalbą. O tie, kurie turėjo progą su nauju klebonu išigert, tai neturėdami ko sakyti ant teip nelemto žargono sakė, na, kad ir nekaip kalbėjo, bet nors gražus vyras. Tie ponai, ką kvietė Urboną, kaštus kelionės beabejonės užmokėti turėjo. Mėgino dar daryti užmėtinėjimą Susiv. kuopai: kam, girdi, mes turėjom mokėti New York'o giesmininkams, kadangi, girdi, anie nieko čion gero nepadarė. Vyreliai! Dainininkai, savo dainelėms, lietuvių jausmus pažadino, o jūsų gi Urbonas, nemokėdamas lietuviškos kalbos, tik jovalu jus pašėrė. Gyresis esąs dvilypinis teologu, o ne moka gerai prigimtos kal-

bos, ir dar drįso išniekinti laisvamanus ir kitus tėvynainius!
A. J. Povilaika.

New Britain, Conn. Kada mūsų bažnyčia dar turėjo skolų, tai tada pats klebonas ragindavo daryti kuodažniausiai susirinkimus ir rinkti pinigų, bet kad dabar jau tapo išmokėtos, — klebonas, Žebrius, apreiškė per pamokslą, jog parapijonams jau esą užginta daryti susirinkimai ne tik mėnesiniai bet ir metiniai. Tą mylistą, girdi ne jis pats nuo savęs duodas, bet suteikęs vyskupas Terrney, per ką parapijonai turės didelį palengvinimą. Ar iš tos mylistos džiaugsis parapijonai, — matysim toliau. — Teisybė pasakius, tai mūsų klebonėlis pradėjo biskį savvaliauti ir minti parapijonų norus po konomis. Išmetė senąjį komitetą, o jis pats sau išsirinko tinkamą ir pagarsino, jog tie esą geri ir „patentavoti“ katalikai, einą tankiai prie išpažinties ir tarnausę kunigui kaip jis norėsias. Parapijonai gi laikė savo susirinkimą, dėl išrinkimo nuosavio komiteto. Ar įvyks parapijoje du komiteta? Jeigu įvyks tai suirutė neišvengtina. — Geriaus padarytų parapijonai uždarydami savo kišenius, bent kelis mėnesius, tada pamatyti kaip viskas kiteip eitusi.
Trinitas.

Philadelphia, Pa. Prieš Naujį Metą, vakare, susirinkę lietuviai į neprigulmingą laisvės klubą, laikė prakalbas, ant kurių kalbėtojai: Kazys Unika, Tamas Astramskas, Kazys Velykis, A. Linauskas gvildeno prakalbose įvairius bėgančius, mūsų tautos reikalus. Ant įnešimo K. Unikos, tapo surinkta aukų kankiniams \$1,40.

11 sausio, tame pačiame klube buvo parapijos sueiga ir prakalbos, kur susirinko apie 300 ypatų. Atidarius

prakalbas K. Unikai, kalbėtojai: K. Poška, A. Linauskas, P. Malinauskas, Dr. J. Šliupas svarstė visokius mus reikalus ir ydas, kaip tai kas mus labiausiai išnaudoja ir gramzdina į tamsybes nevalės ir kaip mus atsikratyti nuo visokių siurbikų bei kaip pagerinti mus ekonomišką buvį, tveiriantis už vertelgystos ir tt., ir tt. — Klausytojai visi buvo labai užganėdinti ir ant galo dar suaukavo kankiniams \$2,00.

Priedui pridursiu šią žinutę. Angliškas laikraštis „Philadelphia Inquirer“ 1903 m. iš pradžių metų patalpino švenčių podyklėį šią žinią: — „St. George Chapel (Luteran), Richmond et Vaniango st., Rev. J. J. Kaulakis, (Luteran) Congregation rektor“... Žmonės tą matydami mislyjo tur but per klaidą įsibrovė žodis „Luteran“, bet nesulaukė jos atitaisant, dabar visi sako jog Kaulakis esąs liuteris...

K. U.

So. Boston, Mass. 18 d. sausio tapė atliktas paskutinis žingsnis sutvarkymui parapijinės neredos, persamdant kunį, gui J. Žilinskui naujai pastatyta bažnyčia, ant vienu metų. Dabar ištroškę žmonelės Dievo mylistų galės jomis naudotis ištisus metus ir duoti ant išmokėjimo bažnyčios skolų (\$38,000) pinigų. Metams praėjus ir matant jog lietuviai ant bažnyčios ne šikštauna, gal bažnyčią priims arcivyskupas po savo globa, ko pirmiaus parapijonai niekaip jam negalėjo įsiulyt.

Taigi tur but nepoilgo kun. Žilinskas, iš Plymoutho, persikels į Bostoną. Nors sykį ant galo!

Varpelis.

Brooklyn, N.Y. Kn. Varnagiris išaukdamas manę ant darodymų teisingumo mano korespondencijos mislyjo palįsti po šimtine, lyg kupriandugaris išlįsti per adatą, ir pri-

dėngti ja savo biaurybes, nuo žmonių akių. Bet tas nieko negelbėjo. Aš jį suradau ir po šimtine ir pakviečiau ant darodymų, ant kurių vargšas pasidrovėjo pasirodyti, prisi-dingėdamas tuomi, jog buvęs į salioną kviečiamas. Na, ar-gi ne augštos doros žmogus, kun. Varnagiris? Bijosi rasti salioną tę, kur jo nėra, ir kur visos aplinkinės draugystės, unijos, lietuvių ir lietuvaičių atlieka savo susirinkimus ir žino kaip tuolaikinę tautišką svetainę. Rods apačioje svetainės yra salionas ir „ice cream“ kambaris. Kodėl-gi k. Varnagiris meluodamas nepasakė jog buvo kviestas į „ice cream“ butą? Juk pro abudu lygiai reikia praeiti! Kun. Varnagiris iš savo blai-vybės yra žinomas nemažiaus už Juodišių, ir juokai ima kaip jis drovėjosi eiti į namą kur neatsilieka tokių biaurybių ir orgijų, kaip kad po bažnytiniu stogu, laikuose „fairų“. Bet tę jis nesigėdi už tai, kad einasi ant „Dievo garbės“, tuomtarpu čion ėjosi apie jo paties garbę! J. Naujokas.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Šiuomi meldžiu godotinių kuopų, idant prisijusdami man pinigų prisijusių drauge ir už simokėjusių sąnarių vardus, kuriuos aš įsirašęs sau į knygas pasiūsiu Centr. Sekretoriui, dėl pagarsinimo į „Vienybę“.

Stovį izdo pagarsinsiu gale kas mėnesio, nes nuolatos gar-sint — bereikalo kankinimas organo.

Izdin. T.M.D. J. Naujokas.

Užsimokėjo:

Waukegan, Ill.

Seni: J. Valiulis 60
J. Vaitiekunas 60
Naujas: V. Sorčika 60
Wilkes-Barre, Pa.
Senas: J. Šnipas 60
Nauji: J. Leonaitis 60

F. Savickas 60
J. Naujokas 60
J. Zaksas 60
A. Juknevyčia 60
J. Simokaitis 60
J. Matulaitis 60
K. Naujokas 60
Lost Creek, Pa.
Seni: J. Skystimas 60
M. Bridickas 1,20
J. Vaičiunas 60
J. Matulionis 60
K. Skystimas 60
J. Pазianckas 60
J. Veleibis 60
Baldvinswille, Mass.
Naujas: Juozas Slitskis 60
Meriden, Conn.
Naujas: P. Sušincas 60
Thorp, Wis.
Seni: J. Kurtinaitis 60
Teop. Vaitkunas 60
St. Mačinskas 60
Nauji: Zopija Vaičiulienė 60
J. Zavistanavyčius 60
Wniou City, Conn.
Naujas: Jonas Kvašincas 60
So. Boston, Mass.
Seni: T. Jakavonis 60
J. Mockevyčia 60
J. Grygaliunas 60
K. Subačius 60
A. Pocevyčia 1,00
J. Matukaitis 60
A. Juškauckas 1,80
J. Tamulinas 60
J. Kasparavyčia 60
S. Bendoraitis 60
J. Pašauckas 60
J. Urbšaitis 30
Nauji: Jadv. Satkauckiene 60
J. Vengraitis 60
J. Pacevyčia 60
Aug. Mačaitis 60
Pr. Mockevyčia 60
P. Latvinckas 60
And. Kazakevyčia 60
Marė Svabaliutė 60
J. Galinis 60
V. Intas 60
Alek. Krukonis 60
So. Boston, Mass.
Nuo Dr. D. L. K. Vytauto balius 25 lapkričio 1903 2,18
Nuo balius kuopos T.M.D. 26 gruodžio 1903 4,30
T. M. D.
Skr. A. Ramanauckas.

Uzbaigiant Paryžiaus parodos reikalus.

Pagal tilpusius laikraščiuose aukautojų balsavimus ant ko paskirti atlikusius pinigus, išsireiške skirtos nuomonės. Vieni, iš aukautojų, skiria p. Daumantui visus atlikusius \$285,62, kiti \$200, tretį \$100, ketvirtį tik \$85,00, penktį rodija tik padėkavoti. Matyt nevisi supranta tokių darbų svarbą kaip ir jų atlikimą. Visi kiteip kalbėtų, jeigu jie būtų dirbę patįs. Be abejo-nės, visi pasakytų: „broliai, tu-rite užmokėti man bent po \$2,00 už dieną ir kaštus“, arba: „jei neužmokate man tiek ir tiek iš kalno, aš neinu nė iš namų“. Nė vienas iš balsa-vusių, tikiu, neapsiims dirbti daugiau 6 mėnesius už \$100 ir maistą, irgi nė vienas neat-siras, kuris 6 mėnesių uždarbį, atlikusį nuo pramitimo, paau-kautų ant tautiškų reikalų, nors padėkavonę tokiam paža-detumėm ir suteiktumėm net su 1000 parašų. Jeigu sveria-me kitų darbus, ir norime tei-singai juos nusverti, tai pasis-tatykime savę ne į vietą sverto-jų, bet darbininkų.

Atėjus kitam abelnam tau-tiškam reikalui, pagal dabar-tinį mūsų numanymą, gal pi-nigų turėsime pakaktinai, bet negausime darbininkų, dele-gatų, kurie apsiimtų dirbti už padėkavonę. Priegtam nereik užmiršti, kad tokius darbus ne visi gal atlikti.

Iki šiolei balsavo dau-giausiai pavieniai. Geistina yra idant savo balsus paduotų ir draugystės, ir kliubai kuomi veikiausiai, nes balsavimo lai-kas pasibaigs su 1 d. kovo šių metų. Būvęs Parodos Sekr.

P. Mikolainis.

New Britain, Conn. Vie-tinis „Lietuvių Ukėsų“ nepri-gulmingas kliubas, kaip au-kavęs ant Parodos reikalų, pa-taria paskirti \$200 p. Dau-mantui, o likusius \$85,62 pa-

dalyti lygiai: kankiniam, „Aušrai”, T.M.D ir S.L.L.

Vardan aukautojų
M. J. Čeponis.

E. S. Lonis, III. Mės, aukautojai, patariame visus likusius pinigus padalyti lygiai tarpe: kankinių, „Aušros”, T.M.D. ir „Motinėles”.

Vardan aukautojų,
J. J. Razokas.

Minersville, Pa. Aš, kaip aukautojas, patariu, idant visi atlikę pinigai, \$285,62 būtų pavesti p. Daumantui.

Jonas Tampauckas.

Traverse City, Mich. Aš, kaip aukautojas ir rinkėjas aukų, patariu idant \$100 būtų pavesta p. Daumantui, \$46,40 kankiniam, \$46,40 „Aušrai”, \$46,40 T.M.D. ir \$46,40 „Motinėlei”.

J. Gaubas.

Philadelphia, Pa. Mus, S. Antano d-stė, aukavusi ant Parodos — pataria: \$100 pavesti p. Daumantui, \$25,00 darbininkų delegatui, likusius pusiau kankiniams ir „Aušrai”.

Komitetas.

Philadelphia, Pa. Aš, kaip aukautojas, patariu \$100 pavesti p. Daumantui, \$25,00 darb. delegatui, o likusius padalyti lygiai: kankiniam, „Aušrai” ir S.L.L.

J. Butkus.

Elizabeth, N. J. Mus T. M.D. kuopa pataria: \$100 pavesti p. Daumantui, \$10,00 p. Vištaliui, o likusius padalyti lygiai tarpe kankinių, „Aušros” ir T.M.D.

K. sekr. J. Orininkaitis.

Minersville, Pa. Aš, aukautojas, patariu visus \$285,62 pavesti p. Daumantui.

Jonas Aleksaitis.

Chicago, Ill. Aš, aukautojas, patariu visus \$285,62 pavesti p. Daumantui.

A. Povilaitis.

Mahanoy City, Pa. Aš, patariu idant \$100 būtų pavesta p. Daumantui, \$46,40 T.M.D., \$46,40 kankiniam, \$46,40 „Aušrai”, \$46,40 „Motinėlei”.

A. Strimaitis.

Pasaic, N. J. Aš patariu idant visi \$285,62 būtų pavesti p. Daumantui.

Andrius Linonis.

Newark, N. J. Aš, kaip aukautojas, patariu idant visi \$285,62 būtų pavesti p. Daumantui.

Vincas Ambrozevyčia.

Foxcroft, Me. Mės, aukautojai, patariam, idant visi likę pinigai būtų pavesti p. Daumantui. Vardan aukautojų

J. Klimavyčia.

Scranton, Pa. Aš, kaip aukautojas, patariu idant \$100 būtų pavesta p. Daumantui, likusius lygiai padalyti: kankintiniams „Aušrai” T.M.D. ir „Motinėlei”.

V. Rudzinskas.

Plymouth, Pa. Mės, d-stė šv. Juozapo ant metinio susirinkimo, kaip aukavę Liet. Paryžiaus Parodai, skiriame visus likusius pinigus \$285,62 mus garbiam tautiečiui p. Daumantui už jo darbą laike Parodos.

Sekr. S. K. Alyta.

Antras kunigas denuncijantas.

Po to, kaip perskambėjo per laikraščius apie kn. Sutkaičio jeibius Pittsburge, dabar 22 d. sausio 1904 m., „N. Y. Times” garsina, kad kn. Žindzius Elizabete, N. J., apskundęs esąs tris lietuvius — P. Rutilionį, D. Bočkų ir J. Špakauską už kunigo apkaltinimą, kada tasai per pamokslą išdėgė d-rą Šliupą. Musų kunigai, regimai, susiėmė iš paskutinės, norėdami nusmaugti žmonių kylimą. Visur jie platiną anarchiją, o ant savo priešgynų drebia vardą anarchistų, tikėdamiesi, kad amerikoniai jiems įtikės ir šmeiziamas jų ypatas iš lietuvių tarpo prašalins. Ar ne laikas būtų lietuviams visur šaukti protestų susirinkimus ir publikai per rezoliucijas paaiškinti, kad musų tarpe tikrais anarchis-

tais yra musų kunigai? Atsiminkite kraujo praliejimą bažnyčioje Philadelphijos, žinokite, kad jie stabdo mitingus lietuvių Pittstone, Trentone, ir kitur, kur tik randa paklusnią dėl savęs policiją. Galiaus pažvelgkite į „Žvaigždės” dergimus, kiek nukentėjo daktaras Matulaitis, Šliupas ir daugelis kitų. Jeigu kunigų gėda jau dingusi yra, tegul bent platesnis svietas apie tatai žino, kokias šmėklas lietuviai į trumpą laiką Amerikoje nusitukino. Teip pat nereikia gailėtis jų bjaurius darbus garsinti per musų tautos laikraščius; tegul pasilieka ant žinios ir persergėjimo ateinančioms gentkartėms.

Kas?

Atsišaukimas Brooklyno lietuvių.

Lietuviai-tautiečiai! Skaitytojai laikraščių tur-but patėmijo, jog Brooklyno lietuvių draugystės, susivieniję, nutarė pastatyti Lietuvišką Tautišką Namą, kas jeigu įvyks, — bus nauda ir garbė ne tik vietiniams, bet ir kitų miestų lietuviams.

Mes, lietuviai, jau daug aukavome statymams dievnamų, bet pristačius jų — vieni pavirto į karčiamas, kiti į vietą kankinimo ir liejimo lietuviškojo kraujo, tretį pateko į aurių nasrus ir tt. ir tt.

O ką iš to lietuviai pelnė? Nieko! Į musų kruvinais centais pabudavotas bažnyčias, ariai suleido savo agentus, kurie engia vargšus lietuvius, kiek tik gali ir tuos pačius savo penėtojus ir biauriuoja visokiais žodžiais ir mina po kojomis. Mes gi, brooklyniečiai, jau tą esame ištyrę ant savo sprando, nuo musų klebono, kurs vardan Jezaus — visai juodošškai su mumis pasielgia.

Mes, Brooklyno ir New Yorko lietuviai, teip pat ir vietinės draugystės: šv. Kazimiero, šv. Jurgio, L.D.K. Gedemino,

Lietuvos Sunų d-stė — pasi-liuosavę nuo neroniško despotizmo užmanėm statyti Tautišką Namą, iš kurio nieks mus nemėtys laukan kaip iš savo locnasties; tame name atsibus baliai, teatrai, koncertai, susirinkimai, prakalbos bei visi tautiški sprendimai. — Atsil-sės lietuvių širdis, nes įėjęs kiekvienas tikrai žinos, kad yra savo name, po lietuvišku stogu. Čion nebus jokio monopoliaus: kiekvienas lietuvis ar lietuvaite gali prigulėt ir turėt lygias tiesas su visais. Pirkėjai akcijų, jeigu ką užtėmęs ne atsakančio, teiksims mums nurodyti musų klaidas, už ką busime dėkingi.

Kurie ne galės, ar ne norės pirkti akcijų, tos meldžiame prisidėti su auka kokio cento, kas bus viena plytele daugiau, prie Tautiško Namu. Akcijos galima pirkti lietuviams visų kolonijų Amerikoje ir Lietuvos, tiktai bus skaitomos ant ant lygaus kurso Amerikos pinigų.

Kas link mus ir musų draugų, tai mes stengsimės iš visų pajiegy surinkti tam mie-riui pinigų kuom daugiausiai — rengimais balių, piknikų ir tt., kas eis, vienog ant lygaus pelno visiems, tame dalyvaujantiems. Apart to, — kaip skaitytojai patėmyjo savo laiku laikraščiuose, — d-stės paskyrė kiekviena po tam tikrą sumą pinigų iš savo izdo.

Tai-gi, mes, turime tikrą viltį, jog musų užmanymas pastatyti Tautišką Namą galės įvykti be jokio sunkumo, nes visi vietiniai lietuviai tą dalyką karštai remia, o musų lietuvių yra suviršum 10,000.

Centrališkas komitetas yra po atsakančia priežiura ir po kaucija. — Įdėti pinigai už akcijas, taps teip pat sučėdyti, kaip ir bankoje. — Visas tur-tas, t. y., pinigai ir kaucijos yra sudėti vienoje iš New York'o geriausių bankų „Manhattan Savings Institution”, pa-

gėl valstijos tiesas, užziurinčias inkorporacijos čarterį ant \$50,000,00, nuo 25 rugpjūčio, 1903 metų.

Broliai, lietuviai! Remkite gerus užmanymus! Neapsileiskite svetimtaučiais geruose darbuose ir nepasiduokite sloginimams neprietelių mūsų tautos!

Lietuvių Tautiško Namų
Prezid. Juozas Bučinskas,
Sekretor. A. Lesniauskas,
Kasierius J. Naujokas.

Lietuvių darbininkų Susivienijimo reikale.

(Užbaigta.)

Unijos, kurios meldžia duonos, arba per arbitraciją kapitalistų su darbininkų vadovais, esančiais po valdžia kapitalistų, ne pagerins savo buvio, kaip burys avių, siūsdamas kelis avinus pas vilką ant rodos. O bestraikuodamos tik padidins savo ir kitų kančias. Ką dalys darbininkų išloše per straiką, tą visi pralošia užmokėdami kaskart brangiaus už reikalingus pragyvenimui daiktus. Kapitalistai pakeldami prekę maisto, kuro ir apdaro, greit išlupa atgal tą, ką buvo davę ant palukių. Kad unijos turėtų nors tiesą paskyrimo prekių visų daiktų, tuomet ir per straikus galėtų laimėti.

Tai gi ne keliais straikų darbininkai atsikratys nuo skriaudikų, tik įgydami į savo rankas tiesą įstatymdavystės. Tą Vokietijos, Prancuzijos, Belgijos ir kitų šalių darbininkai seniai jau suprato, tik Anglijos ir Suvienytų Valstijų darbininkiškos unijos neturi parlamentuose nė vieno savo reprezentanto. Dar jos savo programuose nepastatė ant pirmos vietos reikalavimo turėti savo tiesdarius ir apgintojus. Pripratusios prie maldavimo kasdieninės duonos banyčiose, unijos, kaip cigonų arklys, negali suprasti, kad tik

rinkdamos savo įstatymdavėjus, galės nuo jų vezimo atsitolinti taip, jog cigonai nebegalės užkinkyti daugiau darbininkus į vergiją, ir vėl raizioti jų nugaras kapitalistišku botagu. Vadovai darbininkų unijų Suv. Valstijose didžiausiai praskalsta tuomi, jog turėdami dar tiesą apgynimo darbininkų nevartoja jos, ir laukia, kad renkami jų bosai už įstatymdavėjus kuogreičiausiai susiaurintų, ir viešai atimtų nuo beturčių tiesą rinkimo savo apgintojų.

Klausimas dabar ką turi veikti lietuviai, pripratinti prie maldų ir statymo maldnamių Amerikoje, kada tėvynėje jų vietos užima cariškos cerkvės? Tą klausimą galės paaiškinti sekantieji žodžiai vieno iš prakilnių lietuviškų darbininkų apgynėjo, kurs taip rašo:

„Paskutinius dvejus metus gyvenau ištisą laiką Lietuvoj — pavietų miestuose. Dažnai turėjau progą tranškytis po sodžius, prisiziūrėti jų gyventojams. Dėlto šiek-tiek pažinau ne tik miestą, bet ir sodžių gyventojus — žinoma darbininkus. Ir pasiremdamas ant jų žinių turiu pasakyti: Jeigu lietuviai-intelligentai abelnai ir daro silpną įspudį ant žmogaus, tai nuo miesto ir sodžiaus darbininkų taip ir pučia grynas pavasario vėjelis, taip ir gaivina jis apsnudusį inteligento veidą, taip ir stumia jį prie darbo. Priežastis, šaltinis ir visa spēka, ir galybė L. S. D. partijos Lietuvoje, ne mes intelligentai, bet tie lietuviai-darbininkai, tas milžinas, kuris atbunda iš miego ir išalkęs dvasiškai ir fiziškai tvirtu balsu pradeda reikalauti valgyt ir geresnės sav vietos draugijoje. Kitur reikia juos budinti, o pas mus jie patį kelias iš miego, — ir kasdien vis labiau, vis daugiau. Tame mūsų laimė ir didelė laimė. Bet nelaimė mūsų tame, kad mes nespejam pas juos nueiti, ne

spėjam jiems peno dvasiško nunešti. Dažnai atsitinka, kad tai šen tai ten sodiečiai darbininkai, arba jų draugystelė miesto darbininkai arba jų raitelis trokšta lavintis, laukia raštų, o tuo tarpu nėra žmogaus arba negalima laiku perijodiškai pristatyti jiems literatūros. Reikalavimas literatūros didžiausias, ir tai ne vien miestuose, bet ir sodžiuose, kaip Žemaitijoje taip ir Lietuvoj. Judėjimas apima visus Lietuvos užkampius. Tik trukstant dar žmonių, nesant dar per daug gerai organizacijai ir tvarkai, to judėjimo negalima pilnai išnaudoti, negalima žmonių užganėdinti, dėlto kol kas nevisur galima pristatyti literatūros, kur reikalaujama, nevisur galima pasiųsti žmogų, ne išvisur galima surinkti dar žinias iš draugijos gyvenime revoliucijinio apsi-reiškimo. Bet revoliucijos dvasia jau kabo ore. Dėlto prieš ją sukilo visi reakioniški elementai: siunta policija, keikia iš sakyklų kunigai, (ir jau nebedievis, bet socialistus) ir pasiturintieji ukininkai pradeda eiti iš vien su policija, kunigais ir dvarponiais.

Žinoma, tik pagyvenus lietuvoj tą galima gerai suprasti, arti prisiziūrėti, bet užtenka ir pervaziuoti per Lietuvą, kad pajusti naują atmosferą, naują vėjo užputį. Dėlto Lietuvoje ne tik reikalingi intelligentai-darbininkai, bet jų ant kiekvieno žingsnio truksta, ant kiekvieno žingsnio nėra. Teisybė, intelligentų yra, bet jų dauguma arba snaudžia, arba svajoja apie „kulturišką“ darbą. Bet ta intelligentų kuopelė, kuri atsidavusi darbininkų reikalams dirba su pasišventimu ir intensyviškai — jos pasėkmės nemažos. „D. Balsas“ išėina tik dveji metai, o tuo tarpu jis Lietuvoj labai populiarišku tapo ir jau išėina kokius dusek didesniams ekzempliorų ekaitliuje, o paskutiniaisiais

metais išleido nemaža knygečių. Per dvejus metus savo gyvenimo tas organas jau spėjo sutverti savo literatūrą. Jeigu ir toliaus taip progresyviškai augs jo spēkos, tai neuzligo paliks įtekingiausiu tarp lietuvių organu, jeigu nesulaikys (? Red.) ant trumpo laiko jo bėgto nuožmi Maskolijos policija. Tas darodo, kad jo pamatas tvirtas, o tas pamatas, Lietuvos proletariatas. Dėlto lietuviai-intelligentai, kurie vadinas social-demokratais ir stoja už proletariato reikalus, neturi tiesos varžytiesi savo ypatingais reikalais ir nesutikimais, ir tuom kenkti proletariato ugiui ir susipratimui. Intelligentų pridermė, nepaisant ant savo ypatingų simpatijų ar antipatijų eiti ranka už rankos, petis prie peties kovoj už proletariatą. Vokiečių social-demokratų vadovai savo ypatingose pažiurose, kartais labai skirias, ir vienas kito net neapkenčia, bet jie visi eina iš vieno, netveria atskirų organizacijų — ir dėlto jų partija pasidarė tokia galinga, ir įtekinga ir labai daug jau dasiekė. Tą pat galima pasakyti ir apie kitų social-demokratų: tie, kurie eina iš vieno, tie ir stipresni. Dėlto ir mes, lietuviai, turime nuo jų pavyzdį, o ypač dar kada mūsų toks mažas skaitlius. Ir jeigu kas nors iš lietuvių social-demokratų dėl ypatingų išrokavimų, nesutikimų arba neapikantos sutvertų Lietuvoj (ne Amerikoje: su Amerika dalykas kiek kitokesnis) atskirą nuo L. S. D. Partijos organizaciją, tai toks intelligentas būtų L. S. D. Partijos priešis, jis darytų konkurenciją partijai, mažintų jos dvasišką ir materialiską spēką, ir per tai kenktų proletariato reikalams: proletariatas uiekuom tarp savęs nesiskiria, eina iš vieno; dėlto turi eiti iš vieno ir nedraskytis tarp savęs ir intelligentai, jeigu jie nori prisilaikyti proletariato reika-

ly: juk turi tarnauti ne proletariatas inteligentams, bet inteligentai proletariatui; tą aiškiai apreiškia kiekvienas social-demokratų programos. Dėlto jeigu koks lietuvis S. D. norėtų sutverti organizaciją skyrium nuo partijos, tuom jis parodytų arba egoizmą, arba savo pažiūrų silpnumą, stoką tvarkos ir partuviškos disciplinos. Tokiam apsišėkimui tarpe lietuvių S. D. reikia priešintis; kitos organizacijos netik negalima kentėti, bet reikia jos neapkęsti, prieš ją kovoti, jeigu ji būtų priešinga susiliejimui. Bet aš tokios nuomonės apie lietuvių S. D. Lietuvoj gyvenančius ir Lietuvoj veikiančius ne turiu.

Su Amerikos lietuvių proletarijais kitoks dalykas. Amerikos proletariatas gyvena kitam krašte, kitokiose politikiškose, ekonomiškose ir socialikiškose sąlygose, ir dėlto kaip toks turi atskyrus nuo Lietuvos proletariato reikalus. Jam reikalinga atskirti organizacija, savus programus (bet neprieštaraujančius L. S. D. P. programui). Jis nedarytų net didelės konkurencijos L. S. D. Partijai, jeigu turėtų savo organą. Bet iš antros pusės, Amerikos proletariatas nėra noturalizavotas, neturi vietinių politikiškų tiesų, nepriguli prie rinkimų ir rėdymo: jis gyvena dvasiškais Lietuvos reikalais ir jos proletariato likimu interesuojasi. Jis gyvena Amerikoje, bet jo mislis skrenda į Lietuvą — „kas ten de dasi“. Užsiganėdinti vien tik vietiniais reikalais Amerikos jis negali, — tas jam per mažai. Jeigu ne Lietuvoj jo skurstantieji ir kovojantieji draugai, jis negalėtų palikti revoliucionieriu, būtų tik *trade union'ist*, arba panašiu tam. Dėlto į savo programo reikalavimus jis turi įkišti reikalavimus Lietuvos proletarijato, arba kitais žodžiais — jo programos tai programos L. S. D. Partijos, bet

dapildytas savo vietiniais reikalavimais. Dėlto Amerikoje gyvenantis lietuvis inteligentas turi paisyti aut Amerikos proletariato psichologijos, ir sulyg to veikti, jeigu nori turėti pasisekimą, jeigu iš tiesų nori būti jų, t. y. darbininkų reikalų atstovu. Teisybė, lenkų socialistų partija turi tarp Amerikos socialistų darbininkų ne atskiria savistovišką partiją, bet savo organizaciją. Tas pats ir su žydų „Bundų“, kurie uždeda Amerikoje ir Anglijoje savo organizacijos atskiriamas šakeles. Ir tame nieko blogo nėra. Tos dvi partijos galingos ir įtekmingos; ir galbut tik dėkui tai vienybei jos pasekmingai plėtojasi. Bet aš ne sakau, kad ir Amerikos lietuviškas proletariatas sektų jų pavyzdžius. Tas gali but ir nereikalinga. Bet jeigu tas Amerikos proletariatas užsiiminės tik vietiniais savo ekonomiškais reikalais, tai jis bus silpnas, nes jam visados juk reikės skaitytis su kitais Amerikos darbininkais kitų tautų: savo fizionomijos jis tada gali ir neturėti, jeigu nėra skaitlingesnis. Visai bus kas kita jeigu prisidės prie L. S. D. Partijos kaip atskiri frakcija, arba ant kitų sąlygų (tas prigulės nuo susitarimo, ir ne atskyrų ypatų, bet nuo tikrų jų atstovų). Tada įtekmė ir vertė proletariato Amerikos lietuvių būtų didelė. Jie gyvena laisvoje šalyje ir laisvai gali tvertis ir organizuoti. O jeigu jie susiorganizuotų, jų misija būtų puiki. Jie galėtų puikiai šelpiti savo Lietuvos draugus, jiems drąsos priduoti, į pagelbą ateiti. O Lietuvos draugai anuos gaivintų ir revoliucionizuotų, kaip Turkijos armėnai revoliucionizuoja visos pasaulės armėnus savo kova su nozma turkų valdžia. Blogai tik tas, kad nors ikišiol Amerikoje yra lietuvių Susivienijimai bent trys, bet tikro, grynų proletarijų Susivienijimo nėra.

Tame ir priezastis, dėlko neįvyksta susitarimas. O L. S. D. Partija, kiek žinau, seniai to nori, bet ji laukia, kol Amerikoje bus susitvėrus organizacija, bus tos organizacijos komitetas, su kuriuom galima daryti sutarimus. Tikrų sutarimų negalima daryti per „D. Balso“ redakciją su atskira Amerikos ypata; tai bus susitarimas ypatingas, ne partyjiškas; jų sutarimai dar turi but partijų sankcionuojami ir užtvirtinami. Teisybė Amerikoje yra „kankinių kasa“. Bet ta kasa ne grynai darbininkiška: ji šelpia visus — be skyriaus. Tuo tarpu L. S. D. Partijos fondas visai skiriamas nėra, tik darbininkų reikalams pavestas. Literatiško fondo, kuris šelptų darbininkų literaturą Amerikoje, ikišiol visai nėra, o tuo tarpu Lietuvoje ant to dar aukauja minimun 1-1½ tukstančių rublių. Dėlto Amerikoje reikalinga kuogreičiau darbininkų organizacija: tada L. S. D. Partija susieis su ja, kaip lygus su lygu, be jokios pretensijos buti hegemonais. Tokia mano ypatinga nuomonė“.

Tą nuomonę, godotino užtarėjo proletariato, paduodamas ant apsvarstymo lietuviškiems darbininkams Amerikoje, vyliuosi patarnauti gerėsniam supratimui — ir visuomeniškiems darbininkų reikalams.

Kun. V. Dembskis.

Isz visur.

Iš priezasties sumišimų Kijavo universitete, nuo 19 lapkričio praeitų metų, 46 studentai tapo gubernatoriaus nubausti nuo 1 savaitės iki 3 mėn. kalėjimo.

Pietinėje Aprikoje, aplinkinėse Kapštado kolonijose iš kilo tarpe gyventojų badas. Žmonės minta vien tik padveisiais gyvuliais, kadangi per paskutinių 3 metų giedras iš-

dziuvo visoki vaisiai ir žolės. Anglijos valdžia gabena tą javus ir mėsą iš kitur, bet per daug didelė nelaimė, kad galima būtų ją pagerinti. Matoma — sugriaut yra lengviau negu sutaisyti.

Prancūzų mokslinčius de Arsenval padarė labai daug akyvų ištyrimų radium'o, tos stebuklingos naugės, kuri atkreipė atydą ant savęs viso svieto fizikų ir kemikų. Radium — baisesiai brangus (svaras prekioja apie 12,000,000 fr.). Sako, jog galutini jo išstardymai atneš žmonijai neišpaskytą naudą, labiausiai sergantiems, teip kaip, radium'o spinduliai turi stebuklingas ypatybes gydymo.

Šimet tapė užlaryta Tomsko (Maskolijoje) stačiatikių seminarija, ir išvyti iš jos visi klierikai, už straiką. Valdžia mislyjo, kad išvaryti prašysis, bet nesulaukdama to padarant pati užkvietė juos atgal, ir — mokslas prasidėjo.

Sirijoje, ant karavanos kelio nuo Damaško į Mekką, tapo atkasti griuvėsiai, dvaro, persų karaliaus Hozroes'o II (591-628 m.). Kadangi juos atkasė Vokietijos arkeologas Derfield'as, tai valdžia pargabendino viską, kas tik gerai užsilaikę, į Berlino Pergamišką muzėjų.

„Peterb. Vied.“ praneša iš tulo miestelio, Orlos gub., šio-ki atsitikimą. Tulo popo, Mikiejevo, — prapuolė 16 rublių. Popienė emė tvirtinti, jog tuos pinigų pavogusi tula, 14 metų, mergaitė, kuri pirmiaus pas juos tarnavo. Popas tuojaus pasiuntė šimtininką, areštavoti ją. Tas areštavojo ir įkišė į „šaltą“. Vakare, — popas eidamas laikyti mišparų — pasiuntė savo zakristijoną prie areštavotosios. Tas emė mergaitę kvosti. Ši sakėsi pinigų ne-

ėmusi. Zakristijonas negalėda mas išgauti prisipažinimo geruoju, pririšė mergaitę už plaukų prie virvės ir permetęs ją per siją (balkę) pradėjo traukty prie lubų. Pakilo neišsakyti kankintinės rėksmai, ir nedaturėjus pasakė, jog pavogusi ir įkišusi į šiaudus. Bet pinigų nerado, nes mergaitė pasakė, jog ji sumelavusi, kad tik perstotų ją kankinti. Ją vėl įbrukė į szaltą. Kada, rytmetį, popas nuėjo prie mišių, budelis vėl sugrįžo prie aukos, ir dabar jau kitoniškai kankino. Suimdamas po pluokštėlį galvos plaukų išrovinėjo laukan. Paskiaus įdeginęs karštą geležį norėjo prideginti mergaitės lytines dalis kūno, bet kas-zin kas užėjo ir sulaukė inkvizitorių nuo to. Kada paskiaus daktaras mergaitę apžiūrėjo, tai rado iš galvos mergaitės išrauta kuokštos plaukų, didumo sidabrinio rublio, o kunas visas apsidengęs opomis nuo plakimo rykštėmis. Tą visą budelis išdarė po rankvedyste popo ir jo pačios. — Plaukai stojas ant galvos skaitant apie tokius barbariškus pasielgimus tų „tėvų“, kurie tamsius žmones veda į „dangų“.

Nelukok!

Nelukok, tėvynės suneli,—kad vainikėlį tau pintų,
Nė kad tavo blyškų veidelį, Mergelių bučiai dabintų!
Tos ne dėl tau,—Tos ne dėl tau,—
Tau vien tik miela Lietuva!
Ne tau linksmas pavasarėlis,—Nė žolynėliai kvepianti,
Ne dėl tau žaliuoja miškelis—Anė paukšteliai čiulbanti!
Tas ne dėl tau,—Tas ne dėl tau,—
Tau vien tik miela Lietuva!
Ne tau laimė, turtai, gerovė,—Tas viskas duota ne dėl tau,
Ne tau garsingas vardas, šlovė,— Ne tau gamta glaudžia prie sau!
Tas ne dėl tau,—Tas ne dėl tau,—
Tau vien tik miela Lietuva!
Ne tau raudonys ant veidelių,—Linksmybės jaunųjų dienų;
Nedaug tau mylinčių prietelių,—Nė širdį rodančių draugų.
Tas ne dėl tau,—Tas ne dėl tau,—
Tau vien tik miela Lietuva!
Audrupas.

Prigimta szalis.

Šalele miela, šalis šventa—
Ar grįšiu aš kada pas tau?...
Gal švetur, šalta grabo lenta
Nepoilig' priglaus man prie sau?...
Šalele brangi, mą tėvynė,
Per neprietelius sugniauzta;
Niekš, o nieks tavęs neapgynė,
Liuosybė tavo sulauzta!...
Šalele, saldi atminimais
Senos, garbingos praeities,
Miškų ir girelių ošimais,
Papuostos, mėnuli nakties!
Šalele gamtos, aprupinta
Visos Visatos gražumais:
Pievoms, gojeliais—sumarginta
Upėms ir kalnų augštumais!...
Šalele miela, šalis šventa!
Jau aš negrįšiu pas tavė:
Svečioj' šaleleį, grabo lenta—
Šaltai, man, priglaus pas save!...
Audrupas.

Atsakymai.

Laumės Vaikai, E.S. Louis, Ill. Tamistos žinutes gavome, ir, sunaudosime. Rešinėkite dažniaus, tik ne teip dideliais pluokštais. — Atsakome ant užklausimų: 1) „Aušrelės“ draugystė nieko bendro neturi su mokslaeivių „Aušra“; ji yra Didžiojoje Lietuvoje ir daug

pirmiau užsidėjusi negu „Aušra“. 2) Kas link tamistos užmetinėjimų: „kam uždėti draugystes su panašiais vardais į viena kitos: tas įveda žmones į paklydimą?“— tai 1) „Aušrelės“ įsteigėjai negalėjo žinoti ar susitvers kita panašum vardu d-stė, 2)—ar mes galim ką nors priversti, kad uždėdami draugystes pasirinktų tuos vardus, o ne kitus?— Šeip jau — straipsnelį link Parodos pinigų, nors jis labai puikus — turėjome sutrumpinti, kadangi pasipynus tai progai tautiečiai rašo tokius ilgus straipsnius, kad vieną patalpinus nebelineka vietos kitam. Tuomet tarpu tas reikalas reikia skubinau užbaigt. Teip darome su visais tokiomis straipsniais.

M. J. Čeponiui, New Britain, Conn. Aukos ir žinutė tilps sekančiam Nr.

S. Boston, Mass., p. Kalinauskui. Žinutę apie parapijos reikalus prisiuntė pirmiauskas kitas. Tai gi tamistos jau nepatilps.

Trimitui, N. B. C. Talpintisime, tik pasirupinkite neištęsti. Žinokite, jog ne tame aky-lumas kad prirašyti kelių mas-tų pluokštus, bet kad pasakyti trumpai, o daug.

Pakvietimas.

New Yorko, Brooklyno ir apielinkės lietuviai yra pakviečiami ant susirinkimo, nedėlioį, 31 sausio 1904 m., 7 val. vakare, į svetainę P. Draugelio, 73 Grand st. Brooklyn, N. Y. Susirinkimo mieris yra suorganizuoti „Aušros“ draugystės kuopą, kuri šelpia einančią į augštesnius mokslus jaunuomenę, o teip gi sykiu ir „Aušrelės“ draugystės kuopą, kurios programos buvo apgarsintas 52 num. „Vienybės“ ir 2 num. „Lietuvos“.

Vincas F. Jankaukas,
Domianus Maskevičius,
Petras Mikolainis,
Jonas Naujokas.

Aukos mokslaeiviams.

Elizabeth, N. J. T.M.D. kuopa \$2,20
Buvo \$52,16
Viso \$54,36

Susirinkimai.

T.M.D., New Yorko ir Brooklyno kuopos bus svetainėje 73 Grand st., Brooklyn'e, 31 sausio, 3 val. po pietų. Bus išdalyta knyg. „Kaip žmogus gyvena ant žemės“.

Vardan kom. *J. Naujokas.*

Pajieszkojimai.

Pajieškau savo švogerio, Andriaus Keidošiaus, Suvalkų gub., Marijampolės pav., gmino ir kaimo Šunskų; 5 metai Amerikoje; pirmiauskas gyveno Spring Valley, Ill.

Geo. Dzedolikas,
Box 432, Collinsville, Ill.

Apgarsinimai.

Aš, Antanas Mikolyčius Pittston, Pa., nupirkau pabrirką išdirbystės blaivių gėrymų, kuriuos pardavinėju Pittstone ir apielinkėje. Lietuviai pirkite nuo lietuvio.

Sziuom pagarsiname jog į red. „Vienybės“ tapo prisiūsta tikiety iszlaimėjimui 1000 dovanoty p. Naujoko cigary, naudai mokslaeivių. Todėl norinti gauti tų tikiety, tesikreipia į „V.“ redakciją.

Sugaukit vagi!

Antaną Kuški, iš Kauno gub., Panevezio pav., Ramigalos par., kaimo Eryškių. Pavogęs apie \$40,00—pabėgo. Jis turi 38 metus. Ugis 5 pėdos ir 3 col., plaukai rudi, dėvi minkštą skrybėlę; overkotis pilkas, apnešiotas, kojos biskį įlinkę. — Kas sugaus — \$10,00 dovanų. Peter Verbesky,
4544 S. Hermitage Ave.,
Chicago, Ill.

Dr. J. Szliupas,

328 Federal str. Philadelphia, Pa.
47-50-A (Keystone Telephone)

Lietuviu tauta

senoveje ir szia dien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

(Tęsa.)

„Dėlto visų šitų tautų Hėrodote laikuose minėtoje Europos dalyje nebuvo. Kas gi buvo ir kas galėjo būti? Pietiniai pakraščiai Mėlynųjų marių buvo užsėti Graikų naujokynėms. — Pietiniai dabarnykščios Rusijos tyrai buvo beveik tušti; po juos bastėsi piemenaujančios tautos. — Iš palaikų *Olviopoliečių Graikų*, ir kitų graikiškų miestų, gali numanyti, jog šitos piemenaujančios tautos prigulėjo daugiausiai į Osetinus. — Kokios buvo tos smulkiosios tautos, kurios gyveno tvirtai atsėdusios pakraštyje Mėlynųjų marių, šiandien sunku atminti. — Tulių vardai (kaip Taurai) rodo, jog galėjo tai būti Lietuviai, kitų giminytė su Trakais ir gi tapat ragina mislyti,

„Vienok aiškių žinių apie tai neturime. Piemenaujančias tautas Graikai vadina Skythais. Hėrodoto laikuose jos galėjo būti osetiniškos, bet jos nebuvo tąsyk lietuviškos, nes Hėrodotas sako, jog *Neurai*, *Antropophagai* ir *Melanchlainai*, gyvenusieji į žiemius nuo Skythų, buvo tai žmonės ne Skythų tautos. Hėrodotas sako be-to dar ir tai, jog *Melanchlainai* gyvenę per 4.000 stadijų arba 800 verstų nuo Mėlynųjų marių. — Tokiame beveik atstume randame *Juodvešius* (Jatviež — Rusų ir Jadzvingi — Lenkų), kurie ištikro vešėjo (juodai) tamsių dažų drapanomis (zr.: „Pamiatnaja knizka Siedleckoi gubernii na 1892 god“, l. 235), gentį lietuviškos tautos (kaip tai gali matyti iš vardų jų kunigaikščių, užrašytų Rusų metraščiuose: „Šiurpa, Skomond, Borut“). Kalbėdamas apie *Neurus*, Hėrodotas sako, jog jie per pusę metų pavirsdavo į vilkus. — Šita keista istoriko pasaka nemažai vienok mumis nušviečia. 1-o liudyja jog tie Skythai, nuo kurių sėmė savo žinias Hėrodotas, matė *Neurus* savo akymis ne sykį, — bet matė ne artį, — nes, pažinę vilko skurą ant žmogaus, daugiau nieko negalėjo įžiūrėti. — 2-o artymesnės pažinties Skythai su *Neurais* neturėjo, ir *Neurų* šalyje nebuvo. — 3-o rodo, nors ne šviešiai, jog tie *Neurai* buvo Lietuviai.

„Lietuviškas žodis „vilkėti“ liudyja, jog pirmutinė mūsų drapana buvo vilko skura. — Hėrodoto žodžiai tvirtina ne tik šitą žodžio išvedimą, bet dar rodo, jog *Neurai* buvo tai Lietuviai, kurie tikrai visą šaltesnį laiką dėvėjo vilkų skuromis.

„Augščiau jau minėta, jog ties *Don'o* versmėmis turėjo susieiti Osetinų tauta su Lietuviais ir sustoti į ankštesnį gyvenimą, nes kaip vieni, taip ir kiti upėms duoda, tiesa, saviškus, bet vienokius vardus, antra, skolyja vieni nuo kitų tulus žodžius. Taip, Osetinai imasi nuo Lietuvių „stur“, „jaevae“ (sorai), „puru“ (daug), o Lietuviai nuo jų galėjo paimti ir gi tulus žodžius. Šitai aš mislyju, atsiziurėdamas ant tulių kaimų vardų: *Nartas*, *Sarakai*. . . . Nes *Nartas* galėjo kilti iš osetiniško „nart“ — milžinas, *Sarakai* iš osetiniško „sara“ — galva, „saeraeg“ — galvelė.

„Patvirtinimą to, jog Lietuviai apigardėje *Don'o* versmių galėjo susisiekti su Osetiniais, randame ir pas Hėrodotą. Taip, pasikodamas apie *Boristeną-Dnieprą*, jis sako, jog versmių jo nieks nežino. O kalbėdamas apie *Tanais-Don'ą* aiškiai mini, jog jis imas pradžia iš azero. Kiteip sakant, Skythai,

nuo kurių sėmė savo žinias Hėrodotas, gerai žinojo visą *Don'ą* ir jo versmes, ir pasipažino gal su taja tauta, kuri, gyven-dama aplink viršutinį tekėjimą *Don'o*, dirbo žemę ir sėjo kanapes, augalą dar istorikui nematytą.

„Dėl-kó-gi Skythai mažiau pažino *Dniepr'ą*, nei *Don'ą*? „Jeigu mes peržiūrėsime senovės Rusų metraščius ir Skandėnų — Normanų sagas, tai ant šito klausimo rasime ir atsakymą. — Rusų metraščiai, pažymėdami visus savo šalies atsitikimus, visus (o ypač gerus) savo kunigaikščių darbus, užrašo įkurimą kiekvieno miestelio, kiekvienos mažiausios pilės; vienok daugumo svarbiausių senovės Rusijos miestų pradžia, įsteigimas neužrašyta metraščiuose. — Seniausi metraščiai apie tokius miestus tankiausiai rašo jau kaip apie didelius ir senus miestus, kurių pradžia niekam nežinoma. — Tarp jų matome: *Polock* (Polotesk), *Vitebsk* (Vitebesk), *Pinsk* (Pinesk), *Minsk* (Menesk), *Druck* (Driutesk), *Smolensk* (Smolensk) ir daugiaus kitų Padnieprijė.

„Pas *Karamziną*, jo istorijoje Rusijos“, yra pasakyta, jog Islandijos sagose Rusiją vadina įvairiais vardais: *Ostragard*, *Gardarikia*, *Holmgard*, *Girkia*, *Grikia* (T. I. l. 45). . . . Nenoromis tik tai mini, jog vadina ją ir *Chunigard* — tur-but, girdi, nuo pagadinto vardo *Kijavos* (?) (žiurėk patėmyjimą 94 to paties tomo). Man rodos, jog tai ne taip reikia suprasti šituos vardus. Man rodos, jog „*Ostragardu*“ galėjo jie vadinti greičiaus dabarnykščią *Kauno* guberniją su *Latvija*. „*Holmgard*“ — salų šalis — ar nebuvo tai tikrai senovės Prusų žemė ir dabarnykščią *Suvalkų* guberniją, paskendusi dar tą laiką pelkėse ir turinti salų išrodą?

„*Grikija*“ vadinosi, nuo graikiškų naujokynų, toji Rusijos dalis, kurioje tekdavo matyti Graikus.

„Bet kad *Hunnai*, užplaukę ir išvertę viską iš pamatų, užsilaukė Rusijoje kaip *Slovėnai-Rusai*, tai ir *Normanai*, gerai pažindami, ką dabar mato vietoje Graikų, pradėjo vadinti „*Chunigard*“. Šitas vardas, man rodos, turi dėlto rastis tikrai vėlesnių gadynių sagose. — O seniausi vardai turėtų būti „*Holmgard*“ ir „*Gardarikia*“, iš kurių „*Gardarikia*“ zenklina šalį turinčią daug miestų; ir aš mislyčiau, jog šitasai vardas duotas tam kampui, kuriame senovėje buvo daugiausiai miestų — apigardėje viršutinio tekėjimo *Dniepr'o*.

„Ir taip iš normaniškų-skandėniškų sagų matyti, jog buvo dabarnykščioje Rusijoje toks kampas, gilioje senovėje, kuriame buvo daug miestų — *Gardarikia*. — Senieji Rusų raštai liudyja, jog tokių miestų, kurių Rusai neįkurė ir pradžios nemena, daugiausiai randasi ties viršutiniu tekėjimu *Dniepro*. Į šitą užgyventą, turtingą žmonėmis — *Gardarikią* turėjo nesyki atsimušti vilnys piemenaujančiųjų gaujų, ką valkiojosi po tyrus. Dėlto, ir Hėrodoto Skythai nepažino *Dniepro* versmių. — Šitasai atsitikimas teipogi tvirtina ir žodžius paties Hėrodoto, kurisai girdejęs, jog žemių artojai turi savo miestus.

„Jeigu mesime dar sykį akį ant minėtųjų miestų, tai patėmysime vieną keistą jų ypatybę: visi šitie miestai turi ant galo balsą „sk“. — Kaip Rusai, taip Lenkai ir kiti *Slovėnai* nemėgsta duoti šitos galunės savo miestų vardams. O senovėje niekad ir neduodavo. — Vardai slovėniškųjų miestų tankiausiai baigdavosi ant *ov*, *ova*, *ava*, *ev* ir tt. Taip matome *Kijev*, *Krakov*, *Varšava*, *Perejaslov*, *Černihov*, *Mohilev*, *Sadova* ir tt. Juk yra ir slovėniškų miestų su vardo galune „sk“, bet toki

vardai turi šaknį grynai slovenišką ir jie lengva pažinti. Sitegi Padnieprio miestai ne tik turi galunę „sk“, bet ir šaknys jų nesuprantamos sloveniškoje kalboje. — Čionai aš privesiu jų vardus, naujus ir senoviškus, ir iš kokių galėjo jie būti iškreipti, lygiai žodį, iš kurio galėjo kilti:

Naujas	Senas	Tikras	Pradinis žodis
Vitebsk	— Vitebesk	Vytbiškiai	— vyti
Minsk	— Menesk	Meniškiei	— menas
Pinsk	— Pinesk	Piniškiai	— pinti
Drutsk	— Driutesk	Drutiškiai	— drutas
Smolensk	— Smolenesk	Smaleniškiai	— smala
Polock	— Polotesk	Balotiškiai	— bala

Dar čionai pridėsiu:

Gžatsk	—	Gžatiškiai	— gžai
Mažaisk	—	Mažeikiškiai	— mažas
Sluck	— Slučesk	Šluotiškiai	— šluota,

ir taip toliaus.

„Jog tai taip galėjo būti perdirbti mūsų lietuviški vardai miestų, suprasti lengva iš šito:

Gardino gubernijoje yra miestas.....Volkovyjsk,
Suvalkų gubernijoje yra miestas.....Volkoviški.
Neperseniai šitas paskutinysis miestas
vadinosi visokiuse aktuose.....Vilkoviški,
O tikras jo vardas.....Vilkaviškis.

„Ir Gardino gubernijos miestas tai tas pats lietuviškas Vilkaviškis, bet sustatykite dabar greta šitu du vardu, kas bus? Ar pažymu bus, jog tai tas pats lietuviškas žodis ir viego ir kito pamate guli? Ar bus neužilgo galima atminti, jog buvo gadynės, kada ir viens ir kits vardas miesto tarėsi Vilkaviškis?

„Atsižiūrėkime vienok ir ant kitų seniausių Rusijos miestų, kaip: Pskov, Izborsk, Novgorod, Staraja, Rusa, Kijev ir Černihov.

„Pats vardas Novgorod (Naumiestis) rodo, jog jis tarp jų jauniausias arba viens iš jaunesnių miestų ir, kaip toksai, turi būti nuo tikrai senų atskirtas.

„Apie Černihov'ą man niekur neteko nieko iš senų girdėti nė skaityti, dėlto ir jį turiu palikti neišgvildenęs. — Jo vardas, sako, butent kilęs nuo pylekalnio, vadinamo „čionnaja mohila“ (juodas kapas). (Kiti išvedžioja nuo vuogų „černicha“).

„Pskov—senovėje vadinosi Pleskov ir Pleškov.—Aplink jį pasakoja, jog iš jo apigardės buvo imta Olga, pati Rusų kunigaikščio Igorio,—ji „buvo prastos varėgiškos luomos, ir gyveno kaime, vadinamame Vibutskas, arti Pskovo“ (žrk: Karamzino istorijos T. I lapą 129). Iš to matome, jog dar pirmų Rusijos kunigaikščių gadynėse aplink Pskovą gyveno ne Rusai.

„Maža to, ir dabar ethnographiškos Latvių ezios ateina arti Pskovo, senovėje-gi šitas miestas buvo ant paties lietuviškųjų tautų rubežiaus, žiemų ir vakarų kampe. Tokiam—jau padėjime mes randame ir kitą miestą, Suvalkus; jie išdygo ant pietinio rubežiaus lietuviškos tautos. — Suvalkams davė pradžią visoki valkatos, išbėgę iš Lietuvos; čion jie ant upeilio Juodų—jančių (praminto paskui: Čarna Hanča) įkūrė kaimą, kurisai ant galo pavirto į miestą, turintį tiktai negražų vardą.—Kaip Suvalkai gavo pradžią nuo valkatų, taip Psko-

vos, Pleškovo — Plešikų miestas, galėjo gauti pradžią nuo Plešikų, kuriems per angšta buvo Lietuvoje. Upė, *Velikaja* dabar, senovėje turėjo vadintis *Vilioke*, ne kiteip.

„Izborsk—miestas, esąs tik truputį į pietus nuo Pskovo, gali būti suprantamas kaipo *Išbariškiei* ir gali genklinti vietą išbartų, išvytų iš Lietuvos žmonių.

„Rusa — miestas turėjo gauti savo vardą nuo lietuviško žodžio rusėti. Ar tai versmės minerališko vandens buvo priezastimi šito vardo, ar tai druskos dirbtuvės, nuo seno laiko čionai esančios—rusejo, šiadien negali pasakyti.

„Lieka dabar mumis vienas ir tai svarbiausias miestas senos Rusijos, lieka Kijeva, — motina rusiškųjų miestų, kaip ją metraščiai ir Rusų istorikai mėgsta vadinti.—Konstantinas Porphyrogeneta (savo Memor. popul. II. 98) sako, jog senovėje Kijeva vadinosi „Samvatas“. — Na, tai tau ir skolinta! Gali dabar būti tik vienas klausimas, ar ne klaidžiai paduotas senovės vardas. — Bet jau tai kitas dalykas; ant „as“ sloveniški nesibaigia, dėlto liekasi vis jau išparodyta, jog Kijeva —Samvatas—tai ne Slovenų įkurtas miestas. Atsiminkime dabar, kokius Kijevos kunigaikščius nužudė Olgas, per vylių paimdamas miestą. Tai *Askoldą* ir *Dirą*.—Minėtose jau knygelėse „Pamiatnaja knižka siedleckoi gubernii na 1892 god.“, ant lapo 238, pasakyta: „užrašų vardą mini metraščių rašytojas paveiksle Jaščelt (Jaščiolit), kada jisai rokuoja žinomus jam juodveiškus kaimus“. — Apigardėje senų sodybų Juodvešių tarpe bajorų man teko girdėti pavardę Jaskold. Pridurti turiu, jog tas Jaskoldov, kurį aš pažinau, dar turėjo savyje tulas ypalybes gentiškas: juodus plaukus ir akis, gana tamsų veidą ir kuną, budą teipos-gi karštą, kaip tai duodama senovės Juodvešiams. Dėlto man rodos, jog tasai Kijevos—Samvato Kunigaikštis buvo ne varėgas, bet Juodvešis,—ir apigardė Samvato turėjo būti užgyventa lietuviškos tautos — greičiausiai Juodvešių. — Kito kunigaikščio „Diro“ vardą aš apleidžiu, kaipo tokį, apie kurį nieko aiškiai nuspręsti negali.

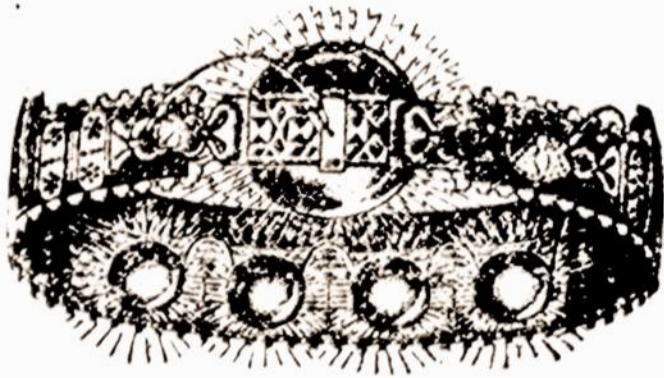
„Kaip matome, žilų senovių gadynėse lietuviška tauta pasklydus gyveno po visą ruimą vidurinės Europos, užimdama ir tolymas žemes žiem-ryčių kampe. Europiečiams buvo pažįstami Lietuviai po įvairiais vardais.—Ir gali mislyti, jog ir patys Lietuviai savę vadino vienur vienaip, kitur kiteip, skirdamiesi į gentes, po kunigaikščių valdzia esančias, ir neturinčias tarpu savęs drutesnio sąrišio.

„Amžis po amžiui kimšosi į Europą gaujos pusžvėriškųjų tautų iš Azijos. — Kimšosi ir spaudė lėtus Lietuvius, — plėšė juos ir draskė. Lietuvių tauta, kuri vietoje uždengtųjų turėjo kankles, o vietoje šaudyklių—skudučius, negalėjo priešintis svieto plėšikams ir krito po jų peiliais, Išnyko viena, antra gentė,—kitos metė žaislus ir stvėrė ginklą. Amžinam pavojuje budami, Lietuviai ir patys turėjo prazudyti daugumą savo ypatingo apšvietimo ir tapti užnešančiais ant tų pusiau žmonių pusiau žvėrių, kurie juosius persekiojo. — Traukdamiesi kiek galėdami, plėšikams iš kelio Lietuviai pateko į skurdžias vietas, kur triuse apie mitalą su visu prapulde savo tėvų išmintimi sukrautus proto skarbus.

„Žlūgo žinios ir išmisalai, išsinešti iš senos tėvynės, Azijos, prapuolė teipos-gi ir naujai įgytiejai. — Ant galo netekę laisvės, pametė ir viską, ką savo turėjo.

(Toliaus bus.)

Dovanai

Visiems Sergantiems ant 10
dienų išmėginimo

Garsingas ELEKTROS DIRŽAS "GIANT"

Tukstančiai žmonių jau išsigydė su plačiai žinomu Elektros Diržu, nuo reumatizmo, viduriu užkietėjimo, bėgunkos, vidurių silpnumo, nuo ligų: plaučių, žarnų, inkstų, kraujo, gyslų, kosulio, karščiavimo, drugio, nerviškumo, silpnumo, žodžiu sakant, nėra ligos kurioje šis diržas nebutų pagelbėjęs.

Sveikus jis sergsti nuo ligų. Kas geidžia pasinaudoti iš jo gerumo, turi iškirpt šį apgarsnimą iš laikraščio paduodant savo aiškų adresą ir prisiųsti ant šitokio adreso:

New York Specialty Co.

52 West 18-th street. New York, City.

Ko žnas gaus šį diržą su paaiškinimu kaip jį vartoti. Ši proga yra duoti tik ant trumpo laiko. Todėl naudokitės. Rašykite tuojuo reikalaudami.

ELEKTROS DIRŽO.

Kaip rašant dėl šito diržo turi savo ligas parašyt.

BALIUS!

Teatras ir dainos, kurį parengė Lietuvos dainorių choras, ant Music Hall 215 Lackawana Ave. Scranton, Pa., 9 vasario, 7:30 vakare. Tikietais 25 ct. Moterims dykai.

Komitetas.

Balius! Balius!

Lietuviškas Pasilinksminimas. Parengia Lietuviška Jaunuomenė dėl suprovojimo bažnytinę Vargonu, atsibus Seredoi 3 dieną Vasario 1904 m. prasidės 7 valandą vakare. ARMORY HALL, Plymouth, Pa. Orkestruoja grajis 8 muzikantai vėliausios mados šokius. Siuomi meilingai užkviečiame visus lietuvius ir lietuvaites, kaip vietinius taip ir iš visos apylinkės pasilinksminti.

ĮEJIMAS Į SALE - - 25c.

Jaunuomenė.

Didelis Balius!

Lietuviškos Parapijos, Pa nelė Švenčiausios Aušros Vartų, Wanamie, Pa., atsibus subatoje, 30 dieną sausio, 1904. Todėl užkviečiame visus lietuvius ir lietuvaites pasilinksminti. Tikietais tik 25 ct.

Komitetas.

HOTELIS

K. Strzeleckio.

276 E. Main str. Plymouth, Pa

Užlaiko visokios degtinės, vyno, skanaus alu o, puikiai kvėpiančių Cigarų, ir reikale suteikia draugišką rodą. Jeigu nori linksmi laiką praleist ir išgirst skambinant ant fortepijano puikias melodijas, tai tik užėik pas K. Strzelecki.

H. A. MEDOFF'S

TIKRA

LIETUVIŠKA TRAJANKA

GENUALIŠKI IR EUROPIŠKI PHARMACISTAI. Atkellavo iš seno krajaus ir apstetojo po No. 151 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. Yra tai tikri dirbėjai Europiškų ir Amerikoniškų gyduolių Sudaro kuogeriausius ir apėčiališiausius receptus Prilako trajanką nuo atsakandžiausiu ir visiskai tikra Lietuviška trajanka. Visi ateisankimai bus teisingai ir regaliarėskai apziurėti, su visais užganėdintais. Su guodone.

H. A. MEDOFF,
151 METROPOLITAN AVE.
BROOKLYN, N. Y.

Hei! Vyrai Skaitykit!

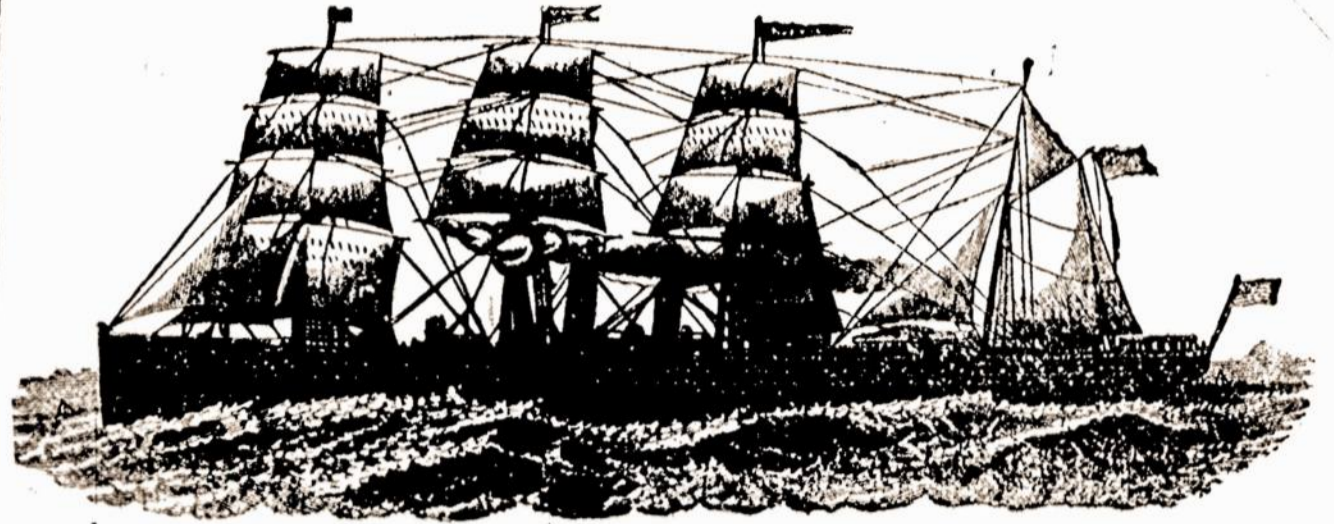
Ar nori pinigų greitai ir teisingai į Tėvynę pasiųsti? Ar nori laivakortės ant pigausių ir geriausių linijų? Jeigu taip! tai kreipkis pas seniausią lietuvišką Agentą Juozas M. Saroczką, o jis atliks viską geriausiai. Pas jį teipgi gausi puikaus Alaus, Vyno ir Cigarų, geriausia užėiga pakelėvinė. Telephone: Bell East 936 A.

J. M. SAROCZKA,

471 Collinsville Ave.

East St. Louis, Ill.

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu užgarbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste ant labaigerų linijų. Taigi parduodu laivakortes ir siunčiu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuozi pinigus į Lietuvą ir į kitus kraštus pasaulės, labai greitai.

Prigulinėias dalis arba pasargas lietuvoje atimu ir padarau paliudyjimus arba aktus ir be jokios turbac jos. Turiu labai čystą ir puikią užėigą dėl svetėlių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabašėius nepaniekytų. Su guodone Kazi. Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. — WATERBURY, CONN

Naujas Kalendorius 1904 metams.

Su daugeliu moksliszku ir naudingų skaitymų, žinių ir su daugeliu paveikslų — viso 38 — gaunamas „Vienybės“ izleistuvėje su prisiuntimu už 25 cen. Darbininkų Kalendorius 1904 metams izleistas Lietuvių Social-Demokratų Partijos, su naudingais darbininkiskais skaitymais. Prekė 20c.

ADRESA REIK TEIP RASZYTİ:

J. J. Pauksztis & Co.
Plymouth, Pa.

Mėsinyčia Adomo Adzgaucko,

Užlaiko kasdien šviežą mėsą, kiaulieną, voršieną, jautieną, avinčieną, kumpaii švieži rukyti, dešrų visokių galima gauti dideliu pasirinkime.

visi pas A. Adzgauckas

204 E. Main Str.,

PLYMOUTH, PA.

Temykite!

Kas iš Philadelphiečių užėirąšys Vienybę užsimokėdamas \$2 užus dovanų kalendorių vertės 25 centų.

J. S. Rukeviche,
3243 Salmon Str.
Philadelphia, Pa.

Naujausios knygos:

Pasakos iš gyvenimo lietuviškų Vėlių bei Vėlnių, surinktos D-ro J. Basanavičiaus. 470 psl.

Prekė neapdarytos - - - \$2,00

Apdarytos - - - - - \$2,50

Karalius. Apsysaka. Dievas ir Karaliai. Evaldo pasaka. 16 psl. 10c

Vaidyla, originališka novelė. 15c

Eilės Pranciškaus Vaičiačio (Sekupasakos). 165 psl. 50c

Gamtos Isorija, pagal Povilą Bert, vertė D ras Bacovičia. Su daugeliu paveikslų. 209 psl. 50c

Kaip žmogus gyvena ant žemės? Parašė S. M. 47 psl. 25 paveik. 10c

Išz mūsų praėites. Parašė Jonas Gražys. 16 psl. 10c

Darbininkų kalendorius 1903 m. 15c

Vorai ir Musės. Prilyginimas prieponų ir darbininkų. 5c

Varžytinės. Ką jos duoda kapitilistams, darbininkams ir kaip jas reikia panaikinti. 16 psl. 10c

Valdzios pilvas. Parašė J. Gražys. 16 psl. 10c

Paslėpęs vilko nasrus rodo lapės uodegą. 7 psl. 5c

Kalendorius 1904 metams. Su daugeliu paveikslų. 154 psl. 25c

Socializmo ateitis. Apsysaka. 40c

Dvi Seserys. Apsysaka. 40c

Darbininkų Balsas, No 1, 2, 3, 4, 5. Po - - - - - 15c

Davatų gadzinkos. 15c

Adresuokit:

J. J. PAUKSZTIS & CO.

224 E. Main St.

PLYMOUTH, PA.